

HAZAL DURAN

İYİ Parti'de kimlik ve varoluş krizi

Yaklaşık dokuz ay önce Türk siyasal hayatına katılan [İYİ Parti](#)'nin kuruluşundan itibaren yaşadığı krizler yeni bir boyuta ulaştı. Partinin 24 Haziran seçimlerinde beklediği sonucu elde edememesinin ardından seçim başarısızlığını Genel Başkan Akşener dahil hiçbir aktörün üstlenmemesi partideki güç grupları arasında sessiz bir çatışma başlatmıştı. Özellikle parti içindeki bir grubun seçimdeki başarısızlıktan Genel Başkan Akşener'i sorumlu tutması ve partide değişim istemesi Akşener'e yönelik eleştirilerin dozunu artırmıştı. Son olarak partinin Afyon'da düzenlediği çalıştayda çıkan sert kavgalar Akşener'in olağanüstü kongreye gitme kararı alması ve söz konusu kongrede aday olmayacağını duyurmasıyla sonuçlandı.

Fakat Akşener partililerin ikna çabaları sonucunda bu kararından vazgeçtiğini duyurdu ve partisinin başında olacağını açıkladı. **Her ne kadar Akşener partisinin başında olacağını açıklasa da bu yaşananlar İYİ Parti'nin ciddi bir liderlik ve varoluş krizi ile karşı karşıya olduğu gerçeğini değiştirmiyor.**

İYİ Parti'nin içinde bulunduğu krizi daha iyi anlamak için partinin kuruluşundan beri yaşadığı bazı yapısal sorunları ele almak gerekiyor. Bu yapısal sorunların başında partinin ilk andan beri yaşadığı kimlik krizi geliyor. [MHP](#) içindeki genel başkanlık mücadelesinden başarısız çıkan Akşener öncülüğündeki grubun bir merkez partisi kurma amacı İYİ Parti'nin kuruluşuyla sonuçlanmıştı. Fakat gerek parti programı gerekse de yönetim kadrosunda yer alan isimler partiye ilgili beklenti içerisine giren kesimlerde ilk hayal kırıklığını yarattı. **Zira parti yönetimi iddia edildiği gibi genç ve dinamik isimlerden ziyade daha önceki dönemlerde merkez sağ partilerde siyaset yapan fakat kamuoyunca fazla bilinmeyen isimlerden oluşuyordu.** Örneğin [TBMM](#)'ye giren parti milletvekillerinin yaş ortalaması 57'ydi. Üstelik parti yönetimindeki merkez sağdan gelen isimlerin ağırlığı İYİ Parti'ye katılan milliyetçi siyasilerin de tepkisini topladı. Bu sebeple partiye katılan milliyetçi isimlerin büyük bir bölümü zaman içinde partiden ayrıldı. Dolayısıyla parti ne merkez partisi olabildi ne de iddia edildiği gibi kadınlar ve gençler için bir cazibe merkezi haline gelebildi.

Kimliksiz siyaset

Partinin içinde bulunduğu kimlik krizinin bir diğer boyutunu ise parti programında çizilen perspektif ile parti yönetimi arasındaki boşluk meydana getiriyor. Kuruluş amaçlarından birisi MHP'li milliyetçi seçmen için yeni bir alternatif yaratmak olan parti bu doğrultuda milliyetçi söylemin baskın olduğu bir parti programı oluşturmuştu. Parti programında milliyetçiliğin ekonomik ve kültürel alanda baskın ideoloji haline getirileceği vaat ediyordu. Fakat zaman içinde bir yandan milliyetçi isimler partiden tasfiye olurken

diğer yandan da partide milliyetçi söylem ağırlığını kaybetti.

Partideki milliyetçi isimlerin ve söylemin kaybı ciddi bir ideoloji krizi yaşanmasına ve partinin kimliksiz bir siyaset yürütmesine sebep oldu.

Bu kimliksiz siyasetin en somut yansıması ise seçim sürecinde görüldü. **Erken seçim kararı ile birlikte İYİ Parti'nin CHP ve Saadet Partisi ile ittifak kurması partinin kimliksiz siyasetinin en net göstergesi oldu.** Parti bu süreçte bir yandan milliyetçi ve sağ seçmende tepki oluşturmayacak bir söylem yürütmeye çalışırken bir yandan da liberal-sol çizgideki seçmenin oylarını almaya çabaladı.Fakat başta terörle mücadele, güvenlik, FETÖ gibi konulardaki çelişkili söylem seçim sürecinde İYİ Parti'nin popülaritesini giderek azalttı.

Bölünen partilerin kaderi

Bu noktada kamuoyunda pek fazla gündeme gelmese de şu soruyu da sormak gerekiyor: İYİ Parti Türkiye siyasal tarihinde ana partiden bölünerek kurulan partilerin makus kaderini mi yaşıyor? Türkiye'de 1946'de CHP içindeki bir grubun Demokrat Parti'yi (DP) kurması ile başlayan sürecin akabinde çok sayıda ana partiden bölünerek kurulan parti (splinter party) kurulmuştur. DP başta olmak üzere birkaç örnek daha hariç bu partilerin neredeyse tamamı siyasette başarısız olarak zaman içinde siyaset sahnesinden çekilmiştir. Bu başarısızlığın nedenleri arasında bu partilerin kısa sürede ciddi bir kimlik ve liderlik krizine girerek tekrar bir bölünme yaşamaları yer alıyor. Üstelik Türkiye'de seçmen gruplarının nispeten konsolide olduğu son on altı yıllık süreç göz önüne alındığında bu partilerin başarısızlıklarının daha da anlaşılır olduğu görülüyor. Dolayısıyla İYİ Parti'deki süregelen krizin arkasında bu yapısal etkenin de olabileceği göz önünde bulundurulmalıdır.

Bütün bu sebepler dolayısıyla Akşener'in partiye geri dönmesi bile partinin içinde bulunduğu krizi çözümüyor. **Partideki farklı gruplar arasında süregelen çatışmaların Akşener tekrar partinin başına geçse de çözülmesinin zor olduğu ortadadır.** Bu sebeple partinin daha da zayıflayarak birkaç yıl içinde siyaset sahnesinden çekileceği ya da yeni bir bölünme yaşayarak çok daha kısa bir süre içinde etkisini tamamen yitireceğine yönelik iddialar bu sorunlar ile beraber düşünüldüğünde oldukça güçlü görünüyor.

Yasal Uyarı: Yayınlanan köşe yazısı/haberin tüm hakları Turkuvaz Medya Grubu'na aittir. Kaynak gösterilse veya habere aktif link verilse dahi köşe yazısı/haberin tamamı ya da bir bölümü kesinlikle kullanılamaz.

Ayrıntılar için lütfen tıklayın.

YAZARIN ÖNCEKİ YAZILARI

[Tüm Yazıları >](#)

- > **CHP'de liderlik krizinde gelinen son nokta (7.7.2018)**
- > **CHP'de aday listesi depremi (26.5.2018)**
- > **AK Parti'nin seçim manifestosunun kodları (12.5.2018)**

SABAH

